

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

ІТТ | ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ
ТРАНСПОРТНІ
ТЕХНОЛОГІЇ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Тези доповідей

27 - 29 квітня 2021р., Харків, Україна

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

**Тези доповідей 2-ої міжнародної
науково-технічної конференції**

«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Харків 2021

2-а міжнародна науково-технічна конференція «Інтелектуальні транспортні технології», Харків, 27-9 квітня 2021 р.: Тези доповідей. – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 173 с.

Збірник містить тези доповідей науковців вищих навчальних закладів України та інших країн, підприємств транспортної та машинобудівної галузей за чотирьма напрямками: розвиток інтелектуальних технологій при управлінні транспортними системами; транспортні системи та логістика; інтелектуальне проектування та сервіс на транспорті; функціональні матеріали та технології при виготовленні та відновленні деталей транспортного призначення.

ЗМІСТ

Секція РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ УПРАВЛІННІ ТРАНСПОРТНИМИ СИСТЕМАМИ

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЛОКОМОТИВІВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИВАТНОЇ ЛОКОМОТИВНОЇ ТЯГИ НА АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» С.В. Панченко, Т.В. Бутько, С.В. Харланова.....	12
РОЗРОБКА ПРОЄКТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РУХОМ ПОЇЗДІВ ERTMS/ETCS РІВНЯ 2 НА ДІЛЬНИЦІ КЛЕСІВ – СТРАШІВ В.М.Самсонкін, С.Ю.Круглик.....	14
ВДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ ВТРАТ ПОТУЖНОСТІ ТЯГОВОГО ДВИГУНА ПУЛЬСУЮЧОГО СТРУМУ С. Гулак, С. Сапронова, В. Ткаченко, Є. Рябов.....	16
АНАЛІЗ ЗМІН ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОРТУВАЛЬНОЇ СТАНЦІЇ В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ ДО ЗАЛІЗНИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ А.В. Прохорченко, М.Є. Щербина, О.М. Декарчук.....	18
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВАНТАЖНИХ ІНТЕРМОДАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ З ТОЧКИ ЗОРУ ПОБУДОВИ НОВИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ШЛЯХІВ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ШИРИНОЮ КОЛІЇ Т.В. Бутько, В.М. Прохоров, Л.О. Пархоменко, А.О. Прокопов.....	19
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ШЛЯХ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОСТІ, БЕЗПЕКИ І СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ О.В. Кириллова, В.Ю. Кириллова.....	21
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕЧІТКИХ МОДЕЛЕЙ В ПРОЦЕДУРАХ РОЗРАХУНКУ ПЛАНУ ФОРМУВАННЯ ВАНТАЖНИХ ПОЇЗДІВ М. Mezitis, В.М. Прохоров, В.В. Васильковський.....	23
ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ПОСТАЧАННЯ ЗЕРНОВИХ ВАНТАЖІВ В ПОРТИ Н.Ю. Шраменко.....	25
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В ЗЕРНОВІЙ ЛОГІСТИЦІ РАЙДШЕРІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ А.В. Прохорченко, Т. Horsin, М.А. Кравченко.....	27

РЕНОВАЦІЯ ДЕТАЛЕЙ ТРАНСПОРТНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Г.Л. Комарова	162
ВИРОБНИЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ ГАЛЬМОВИХ СИСТЕМ І КОЛІС ВАНТАЖНИХ ВАГОНІВ В.Г. Равлюк	164
ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПОКРИТТЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЗНОСОСТІЙКОСТІ ДЕТАЛЕЙ МАСЛЯНОГО ШЕСТЕРЕННОГО НАСОСУ Л.В. Волошина	167

900°C. У процесі спостереження і вивчення даного питання були виготовлені в однакових обсягах макети нагрівальних печей, що мали робочий простір квадратної, прямокутної, циліндричної та пірамідальної форми. У кожен простір макетів були розміщені зразки із залізовуглецевих сплавів, які попередньо на 10 діб були занурені у воду.

Унаслідок проведеного дослідження було зафіксовано появу корозії на всіх зразках, окрім тих, що знаходилися у пірамідальному просторі.

Під час використання нагрівальної печі з робочим простором пірамідальної форми зафіксовано найшвидше нагрівання деталі, (більш ніж у 2 рази у порівнянні з класичними печами), а також зменшення кількості утворення окалини. Так було зафіксовано, що при нагріванні до 800 °С у печах з однаковою садкою металу час нагрівання збільшується у 2 рази, а кількість чаду у 2,5 рази більше в порівнянні з піччю, яка має пірамідальну конфігурацію.

УДК 621.791

УДОСКОНАЛЕННЯ НАПЛАВЛЮВАЛЬНИХ СТАЛЕЙ СИСТЕМИ Cr-Mn-Mo-Ti З ОБМЕЖЕНИМ ВМІСТОМ ХРОМУ ТА МОЛІБДЕНУ

IMPROVEMENT OF Cr-Mn-Mo-Ti SYSTEM SURFACING STEELS WITH LIMITED CHROME AND MOLYBDENUM CONTENT

В.А. Багров, канд. техн. наук, А.О. Чігрін, Д.О. Плужников, студент Харківський національний автомобільно-дорожній університет (м. Харків)

V.A. Bagrov, PhD (Tech.), A.O. Chigrin, asst., D.O. Pluzhnykov, student Kharkiv National Automobile and Highway University (Kharkiv)

Наявність в структурі наплавленого металу карбідів тугоплавких металів (TiC, VC, NbC, WC і ін.) підвищує зносостійкість деталей що працюють при різних видах зносу. Перерозподіл легувальних елементів між карбідною фазою і матрицею сплаву залежить від багатьох факторів, регулювати які дуже важко, а в багатьох випадках неможливо. Важливе значення при цьому має кількість і розподіл твердих карбідних включень в матриці, їх форми та розміри.

Суттєвого підвищення міцності та зниження енергомісткості виробництва відновлюваних деталей наплавленням дозволяє досягти застосування дисперсійнотвердіючих сплавів [1-3]. Хорошою комбінацією властивостей - твердості, міцності й пластичності - мають нікелеві мартенситностаріючі сталі, які зміцнюється при старінні внаслідок введення Al або Mo [2, 3]. Введення Mo і значний вміст активних карбідоутворюючих елементів (Ti, Cr) дає можливість знизити вміст незв'язаного вуглецю до 0,05-0,3% [4].

У досліджуваній системі легування (Cr-Mn-Ti) відсутність Ni компенсувалося збільшенням вмісту Mn до 10 ... 12%, введенням Al з феротитану (компонент шихти порошкового дроту) і додатковим легуванням молібденом.

Наплавлення робили трактором ТС-17М на пластини розміром 200x150x25 мм зі сталі 20, 500x300x40 мм зі сталі 45 і 400x50x40 зі сталі 5ХНМ. У якості захисного флюсу для наплавлення порошковими дротами із системами легування Cr-Mn-Ti і Cr-Mn-Mo-Ti на основі заліза був прийнятий флюс АН-22.

Пошаровий зміст легуючих елементів і фазовий состав визначали на установці ДРОН-3 у випромінюванні К α -Со (монохроматизованом). Зйомку робили за схемою Брегга-Брентано.

Пошаровий аналіз хімічного складу показав, що застосування додаткового присадкового дроту дає відносно рівномірний розподіл легуючих елементів по висоті напавленого металу та дозволяє стабілізувати структурний і фазовий склад багатшарового наплавлення.

Вплив температури відпустки й підвищених температур на твердість напавленого металу сплавів систем Mn-Mo-Ti і Cr-Mn-Ti на основі заліза показано на рис. 1, 2.

Твердість досліджуваної сталі 20ХЗГ9М5Т2С після наплавлення становила 37...40 HRC. Після старіння при T=850 0C, $\tau=2$ год твердість складала 49...55 HRC, що можна пояснити збільшенням кількості вторинних карбідів. Збільшення витримки при цій температурі, а також підвищення температури старіння до 920 0C не привело до помітного підвищення твердості, а сприяло її зниженню.

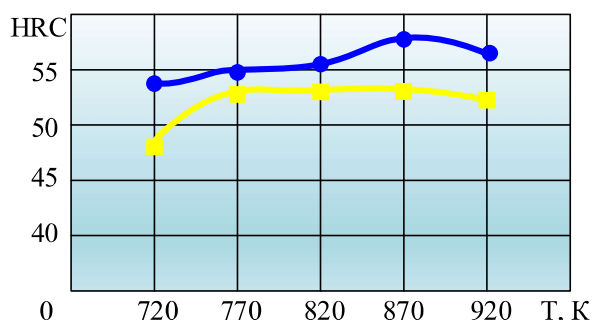

Рис. 1. Вплив температури відпустки на твердість досліджуваних сталей
 ● 40Х4Г8Т2С; ● 20ХЗГ9М5Т2С

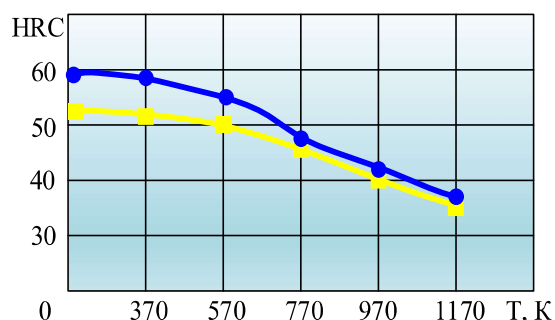

Рис. 2. Вплив температури на твердість досліджуваних сталей після відпустки
 - 40Х4Г8Т2С; - 20ХЗГ9М5Т2С

Дослідження впливу температури на твердість сплавів показали, що в інтервалі температур 293...870 0C твердість знижується незначно. Зниження твердості на 8...10 HRC у даному інтервалі температур свідчить про високу теплостійкість сплавів систем Cr-Mn-Ti і Mn-Mo-Ti. Одним з показників теплостійкості сталей є пластичність. Аналіз пластичності цих сталей після вторинного твердіння показав, що вона вище, чим у сталей 50ХНМ і 35Х4В3М3Ф, і не уступає нікелевим мартенситностаріючим сплавам.

Таким чином, підвищенню теплостійкості сплавів системи Cr-Mn-Ti на основі заліза сприяє збільшення вмісту фази [TiC]; введення [Mo] стабілізує значення твердості при підвищених температурах, підвищує теплостійкість і твердість при дисперсійному твердінні. При цьому, підвищення зносостійкості сталі 20ХЗГ9М5Т2С досягнуто внаслідок додаткового дифузійного утворення карбідної фази при старінні, зниження адгезійної складової сили тертя,

підвищення контактної міцності й мікропластичності поверхневого шару, значної кількості та рівномірного розподілу в обсязі наплавленого металу карбідної фази.

[1] Кондратьев А. Самозащитная порошковая проволока для наплавки слоя мартенситностареющей стали. /А. Кондратьев // Автомат. сварка.–1994.–№1. – С. 49-51.

[2] Каковкин О.С., Дарахвелидзе Ю.Д., Старченко Г.Г. Особенности легирования наплавленного металла карбидом титана при дуговой износостойкой наплавке. // Сварочное производство. – 1999.–№5. – С.41-42.

[3] Исследование теплостойкости штамповой стали, наплавленной порошковой проволокой Н13М5Х4ФСТЮР / А.С. Лосев, Е.Н. Еремин, А.Е. Маталасова и др. // Вестник ЮУрГУ. Серия «Металлургия»–2015 – Т. 15, № 1 – С. 77–80

[4] Голуб Д. Анализ материалов для повышения износостойкости штампового инструмента холодного деформирования. /Д. Голуб // ВІСНИК Донбаської державної машинобудівної академії – 2016. – № 2 (38) – С. 79 – 84.

УДК 658.516:656.2

РЕНОВАЦІЯ ДЕТАЛЕЙ ТРАНСПОРТНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

RENOVATION OF TRANSPORT PARTS BY USING MODERN TECHNOLOGIES

К.т.н., доц. Г.Л. Комарова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

PhD. Komarova A.L.

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Підвищення надійності сучасної техніки, зниження собівартості її обслуговування, забезпечення конкурентоспроможності, продовження ресурсу експлуатації, а також її реновація шляхом застосування сучасних технологій для відновлення працездатності вузлів до рівня нових виробів - найбільш пріоритетні напрямки розвитку техніки.

Відновлення зношених деталей різних машин і механізмів є складною науковою проблемою, яка вимагає системного підходу. Застосування технологій нанесення захисних покриттів, серед яких газотермічні процеси займають значне місце, є одним із кардинальних шляхів вирішення даного питання.

З використанням існуючих в даний час обладнання, матеріалів і технологій газотермічного напилення стало можливим значно знизити або виключити вплив на зношування деталей транспортного призначення таких факторів, як ерозія, корозія (в тому числі високотемпературна), кавітація і ін.

Метод газотермічного напилення характеризується широтою технологічних можливостей: